

БЕЖАНЦИТЕ – МЕЖДУ НОРМАТА И РЕАЛНОСТТА

Таня Неделчева

Институт за изследване на обществата и знанието, email:inadim@abv.bg

РЕЗЮМЕ

Събитията през последното десетилетия в Близкия изток и Северна Африка довеждат хиляди хора до търсене на сигурност на територията на други държави. Така темата за бежанците навлиза трайно в актуалния дневен ред на европейските държави и съответно на България. Информационните дефицити относно това преселване пораждаат страхове сред българското общество и започва устойчиво свързване на бежанците с тероризъм. Увеличава се употребата на враждебна реч, формира се образът на врага.

Ключови думи: бежанец, образ на врага, враждебна реч

Рязкото увеличаване на броя на търсещите убежище в Европа във второто десетилетие на XXI в. е феномен, който центрира вниманието не само на политици и дипломати, но и на представители на хуманитаристиката и обществената мисъл. Такива мащабни преселвания и желаниа за промяна на местожителството става за първи път от много десетилетия. Причините за това са много и различни, но в основата са войните, които превръщат гражданите на дадена държава в бежанци. Чрез средствата за масова комуникация много лесно се внушават различни страхове, които увеличават и засилват миграцията. Събитията през последното десетилетия в Близкия изток и Северна Африка довеждат хиляди хора до търсене на сигурност на територията на други държави. Много от тях загиват по пътя на търсеното гражданско спокойствие. Така темата за бежанците навлиза трайно в актуалния дневен ред на европейските държави и съответно на България.

Поради това че в обществено съзнание темата за бежанците е поставена някакси ненадейно, тя получи крайни деформации – липсва яснота относно разликите между

бежанец и имигрант (мигрант), отсъства достатъчна информираност относно правата и задълженията на бежанците, не са конкретно дефинираните причини за това масово “преселение” и др. Всички тези информационни дефицити пораждаат страховете сред българското общество и започва устойчиво свързване на бежанците с тероризъм. Увеличава се употребата на враждебна реч, формира се образът на врага. В тази ситуация се намесват политиците, които започват да експлоатират темата “бежанци” за тесни партийни интереси.

Понятието “бежанец” най-общо означава човек, който е принуден по различни причини да премине отвъд държавната граница на собствената страна. След края на Втората световна война терминът придобива и правна тежест – той започва да се използва с неговото юридическо значение. В обществото започва използването и на понятието “търсец убежище”, чийто смисъл е човек, който се намира на територията на друга държава и е подал молба за бежански статут. В българското общество доминира мнението, че бежанец е “човек, който бяга от война”, което отчасти е вярно, доколкото бежанците в Европа днес получават бежански статут тъкмо поради наличие на военен конфликт в родните им страни. Но причините, поради които някой получава бежански статут, могат да бъдат още много и те са посочени в правните нормативни документи.

Едно по-точно определение налага разграничаването на бежанец от търсец убежище. Бежанецът е човек, получил бежански статут. Останалите са “търсещи убежище”. Идеята за убежище има дълга, нелинейна история на осъзнаване, утвърждаване, отхвърляне, реабилитиране, легитимиране (Кръстева 2006: 11). Като правен принцип убежището се утвърждава в първите векове на християнската епоха, когато то изразява защитата на личности, за които се счита, че са жертва на несправедлива заплаха. В своето съчинение “За правото на война и мир” от 1625 г. Гроциус развива идеята, че не трябва да се отказва приют на чужденци, които, изгонени от родината си, търсят закрила, стига да се подчиняват на установеното управление и да спазват всички изисквания, за да се избягват размирици. Гърците са тези, които го утвърждават като контрапункт на войнственния дух на епохата. Имануел Кант през 1795 г. говори за “правото на всеки чужденец да не се отнася враждебно към него онзи, при когото той е дошъл”. Това отношение може да се нарече съ-преживяване-на-другостта: “Правото на гражданите на света трябва да бъде

ограничено до условията за всеобщо гостоприемство. И тук, както и в предишните членове не става дума за филантропия, а за правото, и гостоприемството означава тук правото на всеки чужденец да не се отнася враждебно към него онзи, при когото той е дошъл. Той може да не го приеме, ако това може да стане без неговата гибел, но докато чужденецът се държи миролюбиво, не бива да се отнася враждебно към него. Не е право на гостуване..., а право на посещение, което имат всички хора.” (Кант, 1977: 40). Следователно постулатът, който лежи в основата на всички следващи членове, е: “Всички хора, които могат да си влияят взаимно, трябва да принадлежат към някакво гражданско устройство. Всяко правно устройство обаче, що се отнася до лицата, които то обхваща, е: 1) това на хората на един народ според правото на гражданите на държавата, 2) това на държавите в отношението им една към друга според международното право, 3) това според правото на гражданите на света, доколкото хора и държави, които си влияят взаимно във външните отношения, трябва да се разглеждат като граждани на една общочовешка държава.” (Кант, 1977: 29).

По същото време е публикувано едно от най-ранните проучвания на гостоприемството. Кристиан Хиршфелд издава през 1777 г. книгата си “За гостоприемството. Апология на човечността”, в която се прави опит да се покаже, че гостоприемството е изначална добродетел на човечеството, но с развитието на цивилизацията все повече отмира. Гостоприемството се крепи на идеята, че всички сме граждани на една земя и деца на един Бог. Същата идея се развива и от друг представител на Просвещението – Адолф фон Книге в “Трактат за учтивостта”. Тук се пише буквално, че гостоприемството е дълг, който най-ясно се проявява в страните и провинциите, които не са гъсто населени и където царят по-естествени нрави или където няма голямо богатство, разкош или развратеност: “А в нашите градове, където светските маниери постепенно изтласкват всякакво добродушие, законите на гостоприемството се превръщат в набор от правила за учтивост, които всеки човек признава и съблюдава, в зависимост от своето положение и настроение.”

Много важен фактор според Кант за формирането на световното гражданство е търговският дух, който не може да съществува наред с войната и който рано ли късно завладява всеки народ. Тъй като между всички сили, подчинени на силата на държавата, силата на парите изглежда е най-надеждната, държавите се виждат принудени (наистина

не от мотиви на моралност) да насърчават благородния мир и, където в света и да има заплаха от избухване на война, да я предотвратяват чрез посредничество.

“Нансеновият паспорт” е първият опит за международно регулиране на бежански проблеми. Норвежецът д-р Фритьоф Нансен предлага този документ за руснаците, лишени от гражданство. Сходен подход се възприема по-късно и по отношение на арменците (1924 г.), на асирийците и асирохалдеите през 1928 г., на немците през 1935 г.

В първата половина на XX в. все още се счита, че бегълците са просто резултат от тогавашните военни конфликти и ще изчезнат след като те бъдат преустановени (Кръстева 2006: 38). След Втората световна война започва да се обсъждат правните норми за бежанците. На първата си сесия Генералната асамблея на Обединените нации (12 февруари 1946 г.) приема резолюция за основните принципи, върху които ще се изгради една нова институция. Приема се, че бежанският проблем има международен характер; никой бежанец, доказал причините, поради които не може да се върне в родината си, няма да бъде принуждаван да го стори; главната грижа по отношение на вътрешно разселените лица е да им бъде помогнато да се върнат по родните си места; бежанците и разселените лица, които докажат убедителни причини за желанието си да живеят в изгнание, ще бъдат под грижите на международната организация, освен в случаите, когато правителството е сключило споразумение с международната организация за поемане на разходите и отговорността за тяхната защита. Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. е трайният документ за регулацията на бежанските въпроси. Проблемът е, че много бежанци от войната не могат да се завърнат в родината си. За да бъде разрешен този проблем, 26 държави приемат Женевската конвенция, като и до днес тя продължава да бъде основният източник на право, уреждащ бежанските въпроси. От 1951 г. вече се акцентира върху отделния индивид, а не се дефинира бежанецът в контекста на общност. Женевската конвенция или Конвенция за бежанците е основен документ, върху който е изградена днешната международна закрила на бежанците. “Бежанец е лице, което при основателни опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политически убеждения, се намира извън страната, чийто гражданин е и не може да се ползва от закрилата на тази страна или не желае да се ползва от такава закрила поради тези опасения”. Въвежда се и правото за non-refoulement, т.е. правото човек да не бъде насилствено върнат в страната, от която е избягал. Първият

вариант на Конвенцията е подписан през 1951 г. и се отнася предимно за европейските бежанци в годините след Втората световна война. През 1967 г. към нея се подписва и прилага протокол, който разширява мащаба на нейната валидност. Протоколът от 1967 г. премахва различни ограничения. Тук вече терминът “бежанец” се отнася не само до хората, които са станали бежанци преди 1951 г., а и до тези, които са станали (или ще станат) бежанци след 1951 г. Това допълнение към Конвенцията е т.нар. Нюйоркски протокол. Освен Женевската конвенция съществуват още международни правни регламенти, които допълват бежанското право дори и в случаите когато те не уреждат конкретно бежанските въпроси. Макар и в подписаната в Рим през 1950 г. Европейска конвенция за правата на човека да не се споменава нищо конкретно за бежанците или за търсещите убежище извън страната им на произход, тя също може да се сведе до хората, които влизат в тази юридическа категория. Съгласно нейният 5-и член всеки има право на свобода и сигурност и никой не може да бъде лишен от свобода, освен от специално предвидените в закона случаи. Търсенето на убежище извън родината се налага на хората поради заплахата за сигурността и свободата им там. Те напускат страната си, за да не бъдат вкарани в затвора поради политически причини или за да не станат жертви на военни, престъпни и други действия, застрашаващи техните сигурност и живот. Бежанецът не е просто човек, който бяга от голяма опасност, а човек на когото обществото признава правото на защита. Бежанецът не е просто човек, който е изгонен или търси спасение от преследване в своята страна, а човек, който може да разчита на закрила и помощ от други държави. (Кръстева 2006: 48). Всеки има неопровержимо право да търси убежище в друга държава. Търсец убежище е човек, който търси закрила като бежанец и все още очаква правителството да му даде бежански статут. Търсещите убежище могат да получат защита в съответствие с международното право, освен ако и докато тяхната молба за бежански статут не бъде отхвърлена. Хората, които не отговарят на изискванията за защита според международните закони, подлежат на депортация.

Имигрантите в Европа през последните десетилетия раждат различни по сила популистки политически движения, които дори на последните избори за ЕП имат в определена степен доминираща позиция – например партията на Марин Лю Пен във Франция. Клишета от рода “те ни изяждат хляба”, “подбиват цената на нашия труд”, “ще станат повече от нас”, “ще ни завладеят” са в основата на идеологията на подобни партии.

Именно тук се сблъсква нормата с реалността. Правото човек да търси убежище и да се възползва от него е твърдо залегнало в международното законодателство за човешките права и по-конкретно в член 14 от Всеобщата декларация за правата на човека. “Всеки човек има право да търси и да получи убежище в други страни, когато е преследван. Това право не може да бъде ползвано, когато действителното основание за преследване е неполитическо престъпление или деяние, което противоречи на целите и принципите на Организация на обединените нации”. Доколкото обозначението “бежанец” продължава да бъде ключът за разграничаване и защита на правата и упражняването на принадлежащите към тях отговорности, бежанците не трябва да бъдат обърквани с мигранти. Смесването на понятията “бежанец” и “(и)мигрант” се използва за политическа или друга употреба.

Търсещите убежище са регистрирани в Държавната агенция за бежанците и им се позволява да останат легално в страната, независимо как са влезли. Нелегалните имигранти, освен в много редки случаи, не се регистрират никъде. Икономическите мигранти, за разлика от търсещите убежище, са хора, които правят съзнателен и доброволен избор да напуснат родината. Когато поискат, те могат безопасно да се завърнат у дома, за разлика от бежанца. Съществената разлика между бежанците и имигрантите се състои в това, че за вторите местенето на друго място е въпрос на тяхната свободна воля или част от жизнените им планове за работа, успех и просперитет, докато бежанците го правят, тъй като животът и свободата им са под заплаха, оцеляването и/или свободата им са невъзможни (или почти невъзможни) в родното място. Те, за разлика от имигрантите, отиват другаде не по своя воля, а защото обстоятелствата го налагат. “Бежанец” е този, който е кандидатствал за бежански статут и чиято молба е вече одобрена, а “търсещ убежище” е човек, който е кандидатствал за бежански статут.

Много често в общественото съзнание се смесват “бежанци” и “нарушители”. Сякаш асоциацията, че бежанците са потенциални нарушители на закона е много устойчива. Това е един от аргументите на различните протести, които се организират в България след 2013 г. Има нещо парадоксално да се приема, че бежанците са заплаха, тъй като бежанецът по определение е жертва на несигурността, който търси закрила (Жилева 2006: 133). Задължение на институциите, които дават бежански статут, е да проучват и да решават справедливо съдбата на хората, които търсят убежище. Едно от условията за това

е да има ясно изградени правни норми и да не се използва търсенето на убежище “като задна врата – възможност, която не се пропуска от контрабандисти и трафиканти, възползващи се от човешкото нещастие за своя собствена облага.” (Фелер 2009: 30). За избягване на подобни възможности чл. 33 чл. от Конвенцията за бежанците постановява: “От настоящата разпоредба обаче не може да се поиска да се възползва бежанец, за когото има разумни основания да се счита, че представлява опасност за сигурността на страната, в която е, или който, след като е бил осъден във влязла в сила присъда за особено сериозно престъпление, представлява опасност за общността на тази страна”. Освен това Женевската конвенция не предпазва бежанците или кандидатстващите за закрила от правосъдието, в случай че те нарушават законите на страната или на общността, в която пребивават. Именно затова редица държави преразглеждат правните норми за даване на убежище от гледище на сигурността и в хода на този процес са ги “затегнали значително” (Фелер 2009: 36).

България, като част от глобалния свят, е страна по основните антидискриминационни конвенции, приети в рамките на Съвета на Европа. Само няколко години след демократичните промени, Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи е ратифицирана. България обаче не е подписала Европейската харта за регионални и малцинствени езици, както и Протокол номер 12 към Конвенцията за защита правата на човека, който въвежда обща забрана на дискриминацията.

Още в първия български основен закон, Търновската конституция от 1879 г., е записано, че “всеки роб, от какъвто и пол, вяра и народност да бъде, свободен става, щом стъпи на българска територия”. Основният източник на право в България е Конституцията. В нея е уредено отдаването на убежище на чуждестранни граждани в страната. Чл. 27, ал. 2 и 3 от Конституцията на Република България гласи: “Република България дава убежище на чужденци, преследвани заради техните убеждения или дейност в защита на международно признати права и свободи.” Това означава, че България има задължение да дава убежище на чужденци, които изпитват застрашеност в страната си на произход не само по аргумент от ратифицираната през 1993 г. Женевска конвенция, а и по такъв от нейния основен източник на право. На 1 ноември 1992 г. Министерският съвет постановява, че в България се създава Национално бюро за териториално убежище и

бежанците, подчинено на правителството. През 1999 г. бюрото се трансформира в Агенция за бежанците при Министерски съвет, а през декември 2002 г. тази агенция се преобразува в Държавна агенция за бежанците (ДАБ) при Министерски съвет (пак там). През същата година (2002 г.) е приет и Законът за убежището и бежанците на Република България, а през юни 2007 г. е прието изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците (ЗУБ). Основните цели на последното изменение са: "...постигане на пълно съответствие на националното законодателство и съответните международни правни актове; нормативно уреждане на допълнителните форми на закрила на чужденците; създаване на механизми за ефективното им прилагане; намиране на граници и постигане на баланс между интересите на българските граждани и тези на бежанците, между приоритетите на държавната политика и поетите международни задължения, както и ясното разграничаване между функциите на различните държавни органи, ангажирани със защитата на основните права и свободи на търсещите закрила чужденци." (Андреева 2009: 70). Тоест българското бежанско право е в пълно съответствие с международните източници на право. "Правото на убежище е основно човешко право, провъзгласено в чл. 14, т. 1 на Всеобщата декларация за правата на човека – "Всеки човек има право да търси и да получи убежище в други страни, когато е преследван." През 1993 г. Република България ратифицира Женевската конвенция на ООН за статута на бежанците от 1951 г. и Нюйоркския протокол към нея от 1967 г., с което признава правото на закрила на лица, които поради основателен страх от преследване по причина на своята религия, политически убеждения, раса, националност, принадлежност към определена социална група са напуснали страните си на произход и не могат или не желаят да се възползват от тяхната закрила.

В България бежанският статут се отдава само след като преди това е била пусната молба до Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет от страна на кандидатстващия чужденец. Решението за това дали чужденецът ще получи бежански статут или не зависи от преценката на председателя на ДАБ. За да подаде молба, чужденецът вече трябва да е влязъл на територията на страната. Това е причината, поради която чужденците често прибегват до услугите на трафикантите. Именно тази връзка между хората, търсещи убежище, и липсата на легални пътища да дойдат до държавата, която е желана от тях, създава голяма част от формираните страхове в обществото, защото това засилва подозрението за връзка между желаещия убежище и тероризма. Редица

коментари за бежанцине акцентират именно върху това – щом те нарушават държавната граница и влизат не през обозначените за това места, трябва да бъдат третирани като нелегални и като нарушители, дори и когато пресичат границата с цел да подадат молби за бежански статут. Дори се чуват призови, че преминаващите по нелегален начин границата трябва да бъдат третирани като престъпници, да бъдат подвеждани под наказателна отговорност или да бъдат връщани без право да подават молби за особена закрила. Но според чл. 279, ал. 5 от Наказателния кодекс “Не се наказва онзи, който влезе в страната, за да се ползва от правото на убежище съгласно Конституцията” (...) Тъй като цитираният чл. 279, ал. 5 не визира начина на влизане в страната, а Наказателният кодекс не се тълкува разширително, от 1 и 2 следва, че който влезе в страната, дори това да не е на определените места и по предвидения в закона ред, за да поиска право на убежище, не извършва престъпление (...) Според чл. 5, ал. 4 от Конституцията този акт на международното публично право е пряко приложим и има юридически примат спрямо противоречащите му “вътрешни” разпоредби. След като Конвенцията, по която България е страна, не свързва упражняването на правото на убежище със задължение за преминаване на границата само на определените за това места, това означава, че нарушаването на граничния режим при търсене на убежище не е общественоопасно и по аргумент от чл. 9, ал. 1 от Наказателния кодекс не е престъпление” (Екимджиев 2016). Според Закона за убежището и бежанците в България, търсещите убежище придобиват възможността да останат на територията на България докато се разглежда и решава тяхната молба. И тъй като търсещите убежище придобиват право на краткосрочно пребиваване, това означава че те пребивават напълно легално. Ако получат отказ, който е потвърден от съда, България има правото да депортира обратно в страните им онези хора, за които е установено по законов ред, че не са бежанци.

В българското обществено съзнание се шири мнението, че щом търсещите убежище са получили убежище в друга страна, граничеща с държава на която те първоначално са граждани, не следва да получават бежански статут в трета страна. Хората, бягащи от войната в Сирия и влизачи на територията на България от Турция, са бежанци независимо че не пристигат направо от територията на държавата, където са били застрашени животът или свободата им. Практикуващите езика на омразата по повод бежанците използват и аргумента честата липса на документи за самоличност, но този

факт е обясним, защото бежанците са принудени да изберат нелегални пътища и поради това не могат да получат необходимите документи от правителството, което ги преследва и от което бягат. Освен това често бежанците не носят документ, за да не бъдат разпознати, ако ги заловят, и да не бъдат върнати обратно в страната, от която бягат.

Изобщо езикът на омразата по адрес на бежанците и търсещите убежище е често срещано явление в българското общество след 2013 г. В препоръка на Комитета на министрите към Съвета на Европа до държавите-членки от 30 октомври 1997 г. езикът на омразата се разбира като термин, който обхваща всички изразни форми, разпространяващи, подбуждащи към, улесняващи или оправдаващи расовата ненавист, ксенофобията и антисемитизма или други форми на ненавист, основани на нетолерантност, афиширана като агресивен национализъм и етноцентризъм, дискриминация и враждебност срещу малцинства, преселници и хора с имигрантски произход” (Спасов, 2015).

Наказателният кодекс на Република България взема отношение към враждебната реч в медиите, квалифицирайки я като престъпление против равенството на гражданите. “Чл. 162. (1) Който чрез слово, печат или други средства за масова информация, чрез електронни информационни системи или по друг начин проповядва или подбужда към дискриминация, насилие или омраза, основани на раса, народност или етническа принадлежност, се наказва с лишаване от свобода от една до четири години и с глоба от пет хиляди до десет хиляди лева, както и с обществено порицание”. Възприемането на бежанците като заплаха за сигурността е сравнително ново явление в страните от Западна Европа и започва едва от средата на 80-те години на миналия век (Жилева 2006: 113). Бежанските и имиграционните въпроси се превръщат в обект на обществен дебат и партийни реформи и това води до разглеждането им от позициите на сигурността, а не от икономическа или хуманитарна гледна точка (Кръстева 2006: 118). Тоест както предразсъдъците в обществото, породени от отдавна залегнали в народопсихологията страхове, така и политическата дейност имат роля при оценяването на бежанците като проблем пред сигурността. Регулирането на много трансгранични проблеми все повече минава на обсъждане на световно равнище. Българските правителства през последните години вземат мерки за справяне с трафика на хора в страната. Но тези мерки сякаш оставят впечатление, че са по-скоро популистки, отколкото рационални, предвид начина,

по който са представяни пред обществото чрез медиите (например снимки с унгарския лидер Виктор Орбан – основният език срещу бежанците в Европа – край оградата по границата на България с Турция и т.н.). На границата с югоизточната ни съседка Турция е издигната телена ограда с очакване тя да намали трафика на хора през тази граница. Изграждането ѝ с цел изтласкване и недопускане именно на хора, бягащи от преследване или гражданска война, е против международното право, против поетите от България международни ангажименти, както и против всякаква хуманност. Всяка държава има право да охранява границите си, но подписвайки Женевската конвенция България поема задължението да гарантира, че “всеки човек, бягащ от война или преследване и достигнал до границите ѝ, ще има достъп до територията и до справедлива процедура за получаване на закрила”.

Зигмунт Бауман също отбелязва, че държавите често са безпомощни пред организираната престъпност, но регулирането на тези проблеми все повече се развива на международно равнище (Бауман 1999: 84). “Терминът бежанец днес предизвиква преплетени и взаимноусилващи се асоциации: огромни маси от хора, които бягат от бедствие – война, геноцид, етническо прочистване...” (Кръстева 2006: 50). Много често в българското общество се чуват спекулативни твърдения от рода: “те не са истински бежанци, а са икономически мигранти”; “те идват, защото целят да ни завземат”; “те извършват престъпления”; “те са преносители на заразни болести” и други подобни. В българското общество сякаш традиционните образи на врага са най-често ромите. Но след възникването на т.нар. бежанска “криза” в началото на второто десетилетие на XXI в., основният образ на врага е бежанецът. (Спасов 2017).

В темата за бежанците се откроява съществен парадокс. Нормите призовават за културата на толерантност, т.е. солидарност с бежанците и готовност за споделяне на тежестите. Това е хуманитарната перспектива, но реалната практика показва съвсем друго¹.

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Авторът декларира, че няма конфликт на интереси.

БЕЛЕЖКИ

1. В статията са използвани резултати от емпиричното социологическо изследване по проект “Бежанците в представите на българите – страхове, разбиране и съпричастност”, финансиран от Фонд Научни изследвания към МОН, договор № ДН 15/3 от 17 декември 2017.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

Бауман 1999. Глобализацията – последиците за човека. Под редакцията на Гънгов, Александър. София: ЛИК.

Екимджиев, М. 2016. Непростимо. В сайта “Mediapool”
<<http://www.mediapool.bg/neprostim-news248164.html>>

Кант, И. 1977. Към вечния мир. София: Издателство на БАН.

Кръстева, А. 2006. “Раждането” на бежанеца. В: Кръстева, А. (съст.) Фигурите на бежанеца. София: НБУ.

Жилева 2006: Бежанци и сигурност. В: Кръстева, А. (съст.) Фигурите на бежанеца. София: НБУ.

Спасов, Т. 2017. Ромите, бежанците и изселниците в най-четените онлайн медии по време на предизборната кампания 2017 г.

<<http://www.aej-bulgaria.org/bul/p.php?post=8112>>

Спасов, О. 2015. Дефиниции на езика на омразата. В: Europe.bg,
<http://antihate.europe.bg/sites/antihate.europe.bg/files/uploads/untitled_folder/definicii.pdf>

Фелер, Е. 2009 б: Кой е бежанец и кой не е. В: Бежанци и медии, сборник със съст. Табакова, Весела. Издателство

Филева, П. 2003. Глобализацията и медии. София: Военно издателство.

THE REFUGEES - BETWEEN NORM AND REALITY

Tania Nedelcheva

Institute for the Study of Societies and Knowledge, email:inadim@dir.bg

ABSTRACT

The events of the past decades in the Middle East and North Africa have led thousands of people to seek security in other countries. Thus, the topic of refugees is permanently included in the current agenda of the European countries and respectively of Bulgaria. Information deficits about this displacement raise fears among Bulgarian society and the sustainable association of refugees with terrorism begins. The use of hostile speech increases, the image of the enemy is formed.

Keywords: refugee, enemy image, hostile speech

ARTICLE INFO:
Original Article
Received: 07, 08.2019
Revised: 17, 08.2019
Accepted: 20, 08.2019